

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Ministry of Finance

Strandferðslan *frameftir*

Niðurstøður frá arbeiðsbólki – mars 2022

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Ministry of Finance

1. *Inngangur*

Strandferðslan

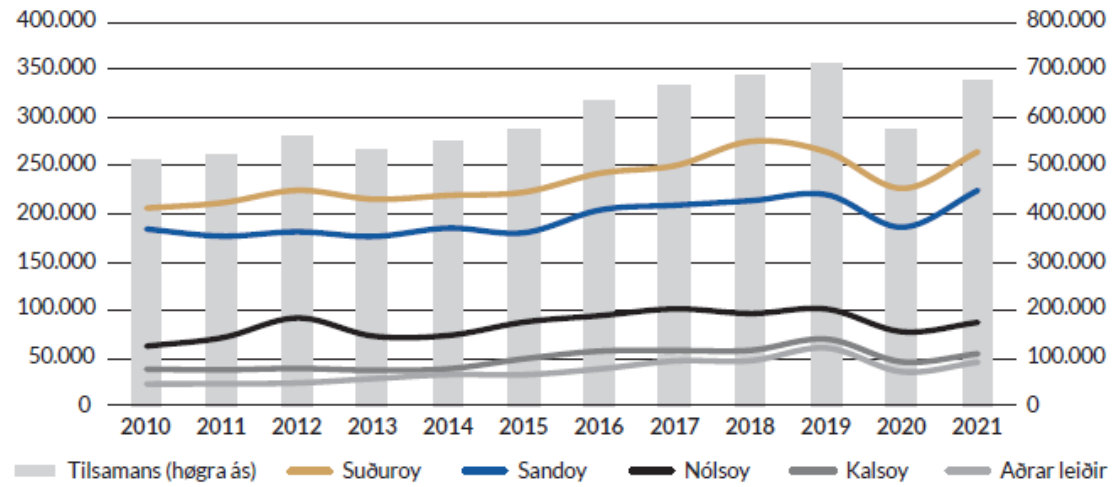
- Stórir og týðningamikil stovnur
- Stóran almennan áhuga
- Fær nógva politiska umrøðu

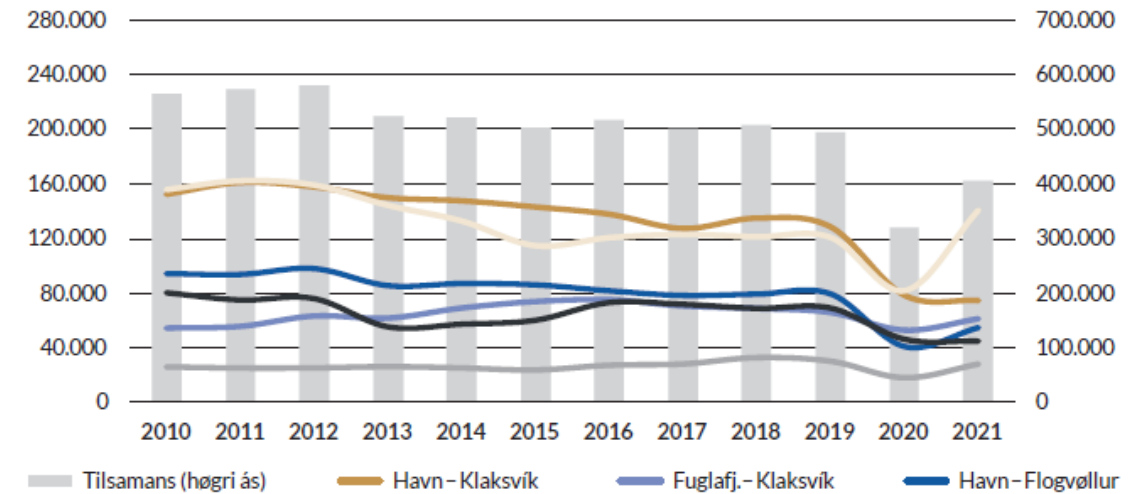
Talva 11 Rakstur		2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021já	%
Oyggjaleiðir	Inntøkur	-48.389	34	-53.233	35	-57.098	34	-51.250	29	-54.766	29
	Útreiðslur	142.267		150.001		168.107		178.775		188.533	
	Netto	93.878	66	96.768	65	111.009	66	127.525	71	133.767	71
Bygdaleiðir	Inntøkur	-17.474	38	-17.487	37	-18.163	36	-11.779	23	-13.440	23
	Útreiðslur	45.847		47.772		50.673		50.367		58.157	
	Netto	28.373	62	30.285	63	32.510	64	38.588	77	44.717	77
Farstøðir og avgreiðslur	Inntøkur	-2.093	15	-2.010	15	-2.030	16	-1.689	11	-1.464	12
	Útreiðslur	14.036		13.418		12.873		14.717		12.361	
	Netto	11.943	85	11.408	85	10.843	84	13.028	89	10.897	88
Fyrisiting	Inntøkur	-83	1	-87	1	-108	1	-92	1	0	0
	Útreiðslur	13.641		13.005		13.913		14.223		12.852	
	Netto	13.558	99	12.918	99	13.805	99	14.131	99	12.852	100
Tilsamans	Inntøkur	-68.039	32	-72.817	32	-77.399	32	-64.810	25	-69.670	26
	Útreiðslur	215.791		224.196		245.566		258.082		271.903	
	Netto	147.752	68	151.379	68	168.167	68	193.272	75	202.233	74

Mynd 3 Oyggleiðir - Ferðafólk

Mynd 5 Bygdaleiðir - Ferðafólk

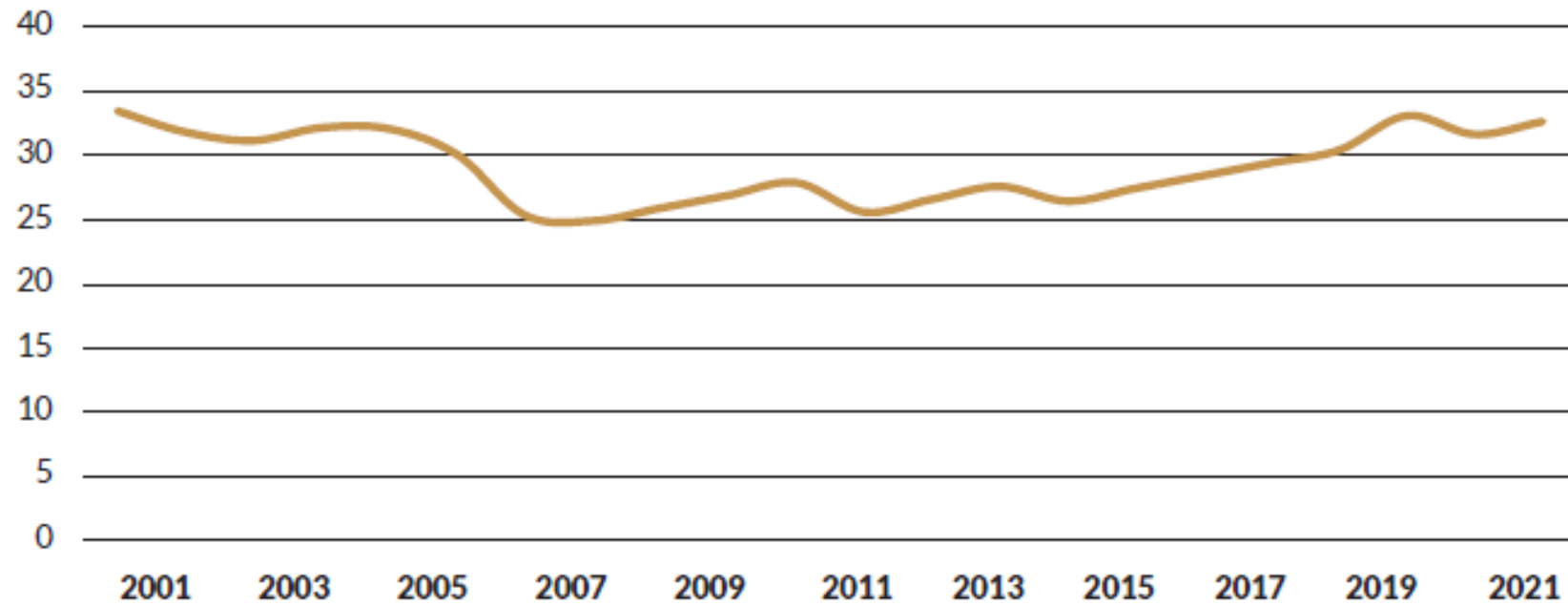

Talva 9 Bygdaleiðir	Túrar/ viku	Árligur fórleiki	Ferðslutöl 2019			Ferðslutöl 2020		
			Ferðsla	Pr. túr	Nýtsla	Ferðsla	Pr. túr	Nýtsla
Ferðafólk								
Tórsh.-Vestmanna	87	213.150	31.264	7,2	14,7%	17.963	4,1	8,4%
Tórsh.-Gamilarætt	54	132.300	20.162	7,5	15,2%	12.271	4,5	9,3%
Oyrabakki-Eiði	58	101.850	13.097	4,5	12,9%	10.380	3,6	10,2%
Oyrabakki-Gjógv	20	19.920	1.189	1,2	6,0%	307	0,3	1,5%
Oyrab.-Tjørnuvík	33	31.350	1.556	0,9	5,0%	996	0,6	3,2%
Sundalagið-Kambsd.	4	11.000		0,0	0,0%	240	1,2	2,2%
Tórshavn-Flogvøllur	114	279.300	79.675	14,0	28,5%	40.943	7,2	14,7%
Glásir-Sørv.-Tórsh.	36	88.200		0,0	0,0%	804	0,4	0,9%
Tórshavn-Klaksvík	130	318.500	128.655	19,8	40,4%	78.854	12,1	24,8%
Toftir-Tórshavn	20	49.000	6.744	6,7	13,8%	4.981	5,0	10,2%
Fuglafj.-Klaksvík	218	515.933	65.571	6,0	12,7%	52.833	4,8	10,2%
Skálafjarðarleiðin	179	403.200	69.400	7,7	17,2%	46.343	5,2	11,5%
Glyvrrar-Æðuvík	18	14.400	458	0,5	3,2%	350	0,4	2,4%
Kamb.-Skál.-Toftir	8	18.000		0,0	0,0%	1.035	2,6	5,8%
Skálafj.-Oyndarfj.	32	25.600	1.806	1,1	7,1%	2.290	1,4	8,9%
Klaksvík-Viðareiði	62	80.132	10.984	3,6	13,7%	4.251	1,4	5,3%
Klaksvík-Kunoy	16	20.852	1.278	1,6	6,1%	1.503	1,9	7,2%
Syðrad.-Trøllanes	84	109.200	9.693	2,3	8,9%	7.456	1,8	6,8%
Skopun-Skálavík	80	168.000	15.942	4,0	9,5%	10.129	2,5	6,0%
Sandur-Dalur	65	65.000	880	0,3	1,4%	549	0,2	0,8%
Tvøroyri-Sumba	96	153.600	30.236	6,3	19,7%	18.503	3,9	12,0%
Fámjin-Sandvík	86	77.220	5.995	1,4	7,8%	6.786	1,6	8,8%
Tilsamans	1.500	2.895.707	494.585	6,6	17,1%	319.822	4,3	11,0%

Mynd 10 Miðalaldur á ferjunum

*”Støðan hjá Strandferðsluni er **ikki haldgóð**. Bygnaðurin og karmarnir hjá stovninum stuðla ikki nóg væl undir virkseimið. Leiðslan og starvsfólkini hava ikki nóg góðar arbeiðsumstøður at útinna virkseimið og at leggja tað skynsamt til rættis. Tí hevur Strandferðslan avbjóðingar við at veita tær tænar, sum samtíðin krevur, umframt at verandi bygnaður ikki framtíðartryggjar virkseimið hjá Strandferðsluni.“*

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Ministry of Finance

2. Avbjóðingar

Avbjóðingar hjá Strandferðsluni

- Yviskipað og ógreið **flutningsskylda**
- Trongir karmar sum almennur stovnur
- Gomul skip og vánaligar arbeiðsumstøður

Flutingskyldan hjá Strandferðsluni

- Yvirskipað
- Ógreið
- Støðugt í gerð og útbygd

Flutningskylda

§ 2. Landið hevur skyldu til at skipa fyri:

- 1) nøktandi sjóvegis fólkaflutningi, farmaflutningi og/ella flutningi av akførum, og
- 2) nøktandi landvegis fólkaflutningi, á teimum farleiðum, har tað hevur stóran samfelagsligan týdning, at skipað verður fyri slíkum flutningi.

Stk. 2. ^{1) 2) 3) 4)} Flutningskyldan fevnir um sjóvegis farleiðirnar millum: Tvøroyri - Tórshavn, Skúvoy - Sand, Skopun - Gamlarætt, Skopun - Hest, Hest - Gamlarætt, Nólsoy - Tórshavn, Sorvág - Mykines, Klaksvík - Kalsoy, Hvannasund - Fugloy, Hvannasund - Svínø, umframt tær sjóvegis og landvegis farleiðir, ið landsstýrismaðurin í kunngerð ásetir flutningskyldu fyri.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin kann seta reglur um, at farmur skal lúka ávís krøv til stodd, vekt, innhald og innpakking.

Strandferðslan sum almennur stovnur

- Hall/avlop
- Stýring í mun til játtan tekur nógva leiðsluorku
- Viðförir ekki altíð skynsamar tillagingar
- Tung almenn skipan – t.d. í sambandi við eykajáttanir

Gomul skip

- Høvuðs rakstrarliga avbjóðingin
- Miðal aldur 33 ár – fleiri skip eldri enn 40 ár
- Vánaligar umstøður til ferðafólk og manning

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Ministry of Finance

3. *Tilmæli*

Tilmælini í stuttum

- Tænustusáttmálin er grundarlagið
- Sjálfstöðuga eindin er karmurinn
- Nýggj skip loysa rakstrarligu avbjóðingina

Grundarlagið: Flutningskyldan

Hvat eigur flutningskyldan at fevna um?

- Tað er ein politiskur spurningur at nágreina
- Hvør er fevndur av flutningskylduni
- Tænastustøði
- Ferðaætlan/prísskipan

Vit meina:

»**Pendla við lættleika**«

- Landið skal tryggja bíligan og stöðugan flutning, soleiðis at borgarar dagliga kunnu ferðast aftur og fram til at klára síni ørindi
- Knýtir alt samfelagið saman og fyribýrgir dupultfunktióinir

Vit meina:

Ferðavinna

- Góð samferðsla er týðningarmikil fyri ferðavinnuna, men eigur ikki at vera partur av flutningsskylduni
- Eigur at skipast á handilsligum støði
- **Atferðarstýrd** prísskipan – ferðafólk rinda meira
 - *Ger tað møguligt hjá Strandferðsluni at veita eftirspurdu tænastruna*

Vit meina:

Vinna og farmaflutningur

- Í dag fer partur av játtanini til bíligan farmaflutning
→ *Niðurlagar Strandferðsluna spakuliga og er ikki burðardygt*
- Eigur at skipast á handilsligum støði – rinda lutfalsliga kostnaðin
→ *Ger tað møguligt hjá Strandferðsluni at veita eftirspurdu tænastruna*

Grundarlagið: Tænastusáttmálin

Grannalondini hava síðstu árin roynt at gjørt skilnað millum politiska mynduleikan og sjálvan raksturin

- Samferðslan verður skipað við tænastusáttmálum – skipað politisk ávirkan
- Greiðir karmar og skipað tilgongd – ikki færri krøv
→ *Greidleiki um, hvat keypari fær, og hvat veitari skal veita*

Vit meina:

Grundarlagið: Tænustusáttmálin

Ásetingar um hvat skyldan hjá Strandferðsluni er, og hvør fígging fylgir við

Ásetingar um:

- Tænastu, farleiðir, ferðaætlan, prísskipan, veitingartrygd og tílíkt
- Krøv um regluligar rapporteringar um reglusemi, hagtøl um ferðafólk, bilar og farm
- Umframt skal Strandferðslan gera regluligar brúkarakanningar
- Um ískoytissáttmálar – amboð hjá politisku skipanini

Vit meina:

Grundarlagið: Tænastusáttmálin

Skipast skal samferðslueind hjá landinum

- At hava eftirlit við sáttmálanum og gera samferðsluætlanir – innsavna hagtøl o.a.
- At gera ískoytissáttmálar – *skipað* politisk ávirkan

Til síðst...

- Sáttmálin skal vera tíðaravmarkaður – fyrst stuttur, og sum frá líður 8-10 ár
- Møguligt hjá øðrum at keypa samferðslu – t.d. kunnu kommunur leggja afturat

Karmurin: Sjálvstöðug eind

Sjálvstöðugur stovnur ella alment partafelag?

- Játtanarskipanin loyvir ikki almennum stovnum at broyta játtanarslag ella at víkja frá roknskaparligum meginreglum
→ *Tí er neyðugt at flyta Strandferðsluna í ein annan virkisform*

Karmurin: Sjálvstöðug eind

Sjálvstöðugur stovnur ella alment partafelag?

- Tað hevur týdning, at eindin hevur sjálvstöðugt búskaparligt rensl
- Strandferðslan kann sjálvstöðugt útinna og leggja til rættis virkseimi/løgur
- Strandferðslan fær møguleika at gera langtíðarætlanir
- Ein bygnaður, sum er vinnuegnaður og royndur áður

Karmurin: Sjálvstöðug eind

Sjálvstöðuga eindin hefur nevnd ella stýri

- Er evsti myndugleiki mótvegis politiska mynduleikanum
- Er strategiski samstarvsfelagin hjá stjórnini
 - Stjórnin fær eitt forum at viðgera ætlanir og avbjóðingar
- Strandferðslan verður ikki longur beinleiðis undir landsstýrismanninum
 - Stýra við tænausáttmálum

Karmurin: Sjálvstøðug eind

Starvsfólkaviðurskipti

- Sjálvstøðuða eindin yvirtekur starvsfólkaskyldurnar hjá Strandferðsluni
- Umskipanin av Føroya Tele er ein góð fyrimynd

Karmurin: Sjálvstöðug eind

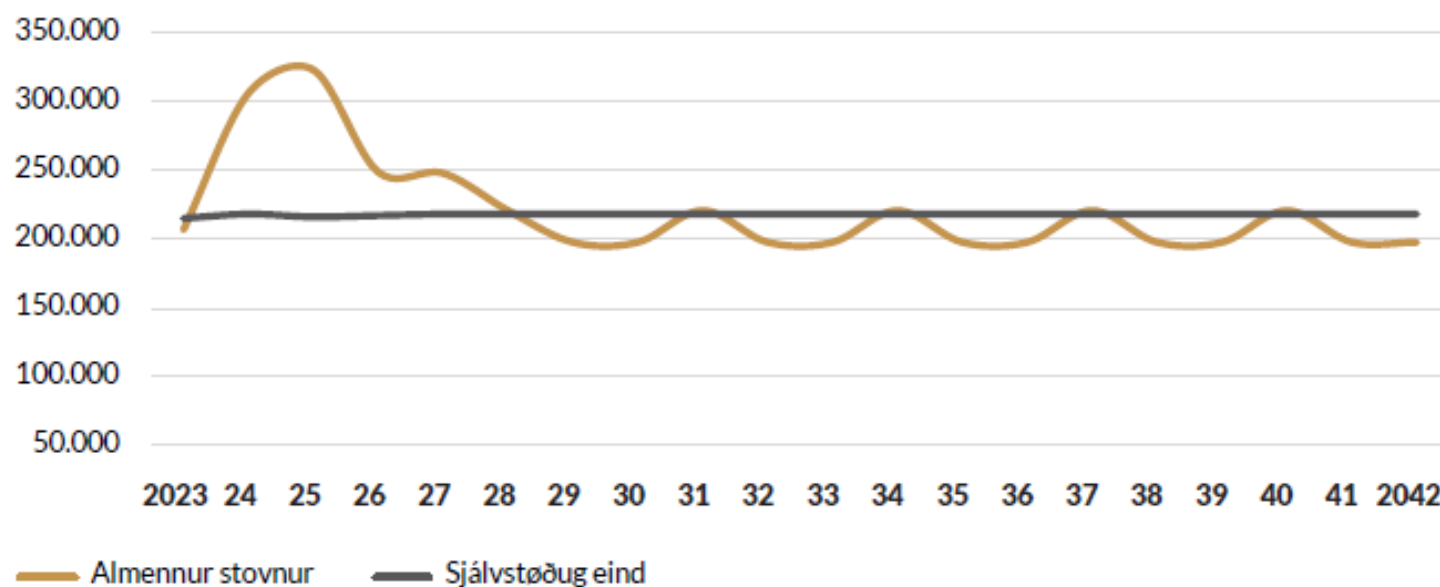
Vansar við at umskipa Strandferðsluna

- Virkseimið verður lagt uttanfyri fíggjarlógina
- Strandferðslan kann átaka sær skyldur og aðrar bindingar
- Íløgur ikki við í løgukarminum hjá landinum
- Strandferðslan verður flutt longur frá politisku skipanini
- Møguleiki fyri at politiska skipanin fær minni innlit og beinleiðis ávirkan

Broytingin í játtanini

Mynd 17 Nettokostnaður hjá almennum stovni og sjálfstöðugari eind

Myndin byggir á eina rakstrarjáttan uppá 200 mió. kr. og eina lögújáttan til nýggjar ferjur fyrri 300 mió. kr. í 2024-2027, umframt skiftandi viðlíkahald av Smyrli. Íløgurnar hava sparingar við sær uppá níggju mió. kr. um árið. Í tølunum fyrri sjálfstöðugu eindina eru rakstrarjáttanin, viðlíkahaldið av Smyrli (javnað yvir árin) og íløgurnar (avskrivaðar yvir 25 ár).

Karmurin: Sjálvstöðug eind

Grannalond

- Eindir við sjálvstöðugum búskaparligum renslum
- Tey allarflestu eru partafeløg – eitt undantak er DSB
- Strandferðslan sum almennur stovnur er eindømi

Loysnin: Nýggj skip

- Við tænaáttmálum fara undir tilgongdina at endunýggja ferjuflotan
- Strandferðslan hevur ætlanir um fýra nýggjar ferjur (2+2)
 - Fugloy/Svínoy og Skúvoy
 - Kalsoy og Nólsoy

Tilmælini í stuttum

- Tænastusáttmálin er grundarlagið
- Sjálvstöðuga eindin er karmurinn
- Nýggj skip loysa rakstrarligu avbjóðingina

«Tá ið tey viðurskiptini eru komin uppá pláss, skal ein ítøkilig virkisætlan gerast fyri, hvussu virkseimið í framtíðini skal útinnast, og sum skal **hækka** tænastustigið og tryggja **haldførið** hjá Strandferðsluni»

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Ministry of Finance

Takk fyri